

Plenaire vergadering van de Eerste Kamer op dinsdag 10 maart 2009

**Toespraak van de Voorzitter van de Eerste Kamer,
mw. mr. Yvonne E.M.A. Timmerman-Buck**

**Herdenking
de heer prof.dr.ir. D. (Dick) de Zeeuw
(1924 - 2009)**

Op 18 februari jongstleden is prof.dr.ir. Dick de Zeeuw overleden. Hij was lid van de Eerste Kamer van 1970 tot en met 1975 voor de Katholieke Volkspartij.

Dick de Zeeuw werd in 1924 geboren in Tandjong Poera, Nederlands Indië. Hij studeerde landbouwkunde in Wageningen, waar hij in 1954 promoveerde. Na zijn promotie studeerde hij biochemie en biofysica aan verscheidene universiteiten in de Verenigde Staten. In 1956 keerde hij terug naar Wageningen, waar hij twee jaar later directeur werd van het Instituut voor de Toepassing van Atoomenergie in de Landbouw, vallend onder het ministerie van Landbouw en Visserij. Bij hetzelfde ministerie, maar nu in Den Haag, werd hij in 1976 directeur van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek. In 1985 keerde hij wederom terug naar de Landbouwuniversiteit te Wageningen, als voorzitter van het College van Bestuur. Van 1982 tot aan zijn emeritaat in 1989 was hij bijzonder hoogleraar organisatie en coördinatie van toegepast biologisch onderzoek aan de Katholieke Universiteit Nijmegen.

Naast zijn wetenschappelijke carrière was Dick de Zeeuw actief in de politiek en groeide hij uit tot een kopstuk van de KVP. Nadat hij in 1952 van Nederlands Hervormd Rooms-Katholiek was geworden, werd hij een jaar later voor de KVP lid van de gemeenteraad van Ede. Met een onderbreking van twee jaar zou hij dit blijven tot 1970. Daarnaast was hij van 1962 tot 1971 lid van de Provinciale Staten van Gelderland. Gedurende zijn lidmaatschap van de Kamer was Dick de Zeeuw voor de KVP woordvoerder hoger onderwijs, wetenschapsbeleid en milieuhygiëne, alsook voorzitter van de vaste commissie voor het Wetenschapsbeleid en Wetenschappelijk Onderwijs. Zijn bekendheid in de

Nederlandse politiek verwierf hij als partijvoorzitter van de KVP; een functie die hij van 1971 tot en met 1975 – nagenoeg parallel lopend aan zijn Kamerlidmaatschap - zou vervullen. Velen zullen hem herinneren als de man die zich in die periode sterk maakte voor een nieuwe doorbraak in de politieke verhoudingen, waarbij hij de KVP wilde omvormen tot een partij die ook openstond voor niet-christenen. Toen dat niet lukte, en het oprichten van een nieuwe partij evenmin, werd hij lid van de Partij van de Arbeid. Zijn politieke overtuiging was evenwel dat hoofdstromingen niet geduid moeten worden als 'socialisme' en 'liberalisme', maar als 'conservatisme' en 'progressiviteit'. Hij zelf wilde een *progressief* politicus zijn.

Wat lang onbekend is gebleven, omdat hij daarover tot 1982 heeft gezwegen, waren zijn ervaringen tijdens de oorlog die hij voor het grootste deel had doorgebracht in de concentratiekampen Buchenwald en Mittelbau-Dora. Zoals hij later zou schrijven, vormden de kampervaringen de grondtoon van zijn leven. Het inzicht in de duistere kanten van de mens gaf hem de energie zich onaflatend in te zetten voor het werken aan een betere wereld. Hij leefde daarbij naar het Arabische spreekwoord: "Schrijf de slechte dingen die je aangedaan zijn in het zand, maar schrijf de goede dingen die je overkomen zijn op marmer." De titel van zijn boek luidde dan ook: *Schrijven op marmer: Lessen uit Dora*.

Dick de Zeeuw heeft in zijn leven bewuste keuzes gemaakt, ten aanzien van zijn geloof, ten aanzien van zijn politieke overtuiging. Hij heeft zijn leven ook willen leven naar de uitspraak van Nietzsche zoals weergegeven op het overlijdensbericht: "Het grote in de mens is dat hij een brug is naar de toekomst en geen doel". Die brug heeft hij ook na zijn pensionering willen zijn door zich onvermoeibaar te blijven inzetten voor met name ontwikkelingssamenwerking. Dick de Zeeuw is in het zadel gestorven, op missie in Bangkok voor de Wereldbank 85 jaar oud.

De Eerste Kamer is Dick de Zeeuw dankbaar voor wie hij was en wat hij heeft bijgedragen aan onze samenleving. Moge dit een steun zijn voor zijn familie bij het verwerken van hun verdriet.

Ik verzoek u om een moment van stilte.